

Årlig rapport av arbetet med programutbudet på Åva gymnasium

Utredning

Josefin Almberg

2022-09-22

Dnr GNN 2022/95-62

Innehåll

Inledning	3
Analys av program, inriktningar och särskilda varianter	3
Ekonomiprogrammet EK - Ekonomi	5
El- och energiprogrammet EE	6
International Baccalaureate IB - International Baccalaureate; med antagningsprov	6
Naturvetenskapsprogrammet NA	6
Restaurang- och livsmedelsprogrammet RL	7
Samhällsvetenskapsprogrammet SA	7
Teknikprogrammet TE	7
Vård- och omsorgsprogrammet VO	8
Särskilda varianter	9
Kurser på avancerad nivå	9
Sammanfattning	10
Bilaga	11

Inledning

I den politiska inriktningen för Täby kommun under mandatperioden 2019-2022 gavs uppdraget att Åva gymnasiums programutbud kontinuerligt ska ses över för att motsvara efterfrågan från ungdomar och arbetsmarknad. I oktober 2019 beslutade gymnasie- och näringslivsnämnden därför att anta en årlig aktivitetsplan gällande Åva gymnasiums arbete med programutbudet. I samband med detta beslutades också att gymnasie- och näringslivsnämnden i oktober varje år ska få ta del av en årsrapport som bygger på en sammanställd analys av de aktiviteter som framgår i *Årlig aktivitetsplan avseende Åva gymnasiums programutbud*.

I denna rapport kommer samtliga program, inriktningar och särskilda varianter analyseras. Därefter beskrivs vilka slutsatser Åva gymnasium gör inför kommande läsår vad gäller dimensionering och planering av programutbudet. Skolans arbete avseende att profilera utbildningar så att de innehåller kurser på avancerad nivå kommer även att läggas fram.

Analys av program, inriktningar och särskilda varianter

Först redovisas tabeller över slutantagningen och elevrörligheten för läsåret 2022/23. Därefter kommer en analys för varje program, inriktning och särskild variant inom ramen för det nuvarande programutbudet.

Underlagen som använts för att analysera programmen är genererat från skolans analys efter genomförda aktiviteter i aktivitetsplanen, samt siffror över slutantagning och elevrörlighet inför läsåret 2022/23.

Tabell 1: Slutantagning höstterminen 2022

Studieväg	Antagningsgräns	Medianvärde	Antal Antagna*	Antal Reserver**
Ekonomiprogrammet EK - Ekonomi	260	270	66	122
El- och energiprogrammet EE	202,5	225	38	19
International Baccalaureate IB - International	***	482	22	0

Baccalaureate; med antagningsprov				
Naturvetenskapsprogram met NA	290	307,5	66	48
Restaurang- och livsmedelsprogrammet RL	215	225	24	21
Samhällsvetenskapsprogrammet SA	247,5	257,5	66	108
Teknikprogrammet TE - Design och produktutveckling	265	302,5	64	46
Teknikprogrammet TE - Informations- och medieteknik	255	272,5	64	48
Teknikprogrammet TE - Teknikvetenskap	272,5	300	32	42
Vård- och omsorgsprogrammet VO	87,5	220	24	0

* Denna statistik är från augusti 2022. De första två-tre veckorna i årskurs 1 är det vanligtvis rörlighet på eleverna då de kommer in på program och skolor som de står som reserver till.

** Samma elev kan stå som reserv på flera program vilket innebär att det inte nödvändigtvis handlar om unika elever.

*** Antagningen till IB sker dels genom Gymnasieantagningen, dels genom att vårdnadshavare till elever som bor utomlands ansöker direkt till skolan.

Tabell 2 Elevrörlighet

Program	Antal platser	Antal antagna*	Elevrörlighet %	Antal elever per 2 sept
Ekonomiprogrammet EK - Ekonomi	64	66	6 %	64

El- och energiprogrammet EE	38	39*	5 %	39
International Baccalaureate IB - International Baccalaureate; med antagningsprov	32	22	0 %	29**
Naturvetenskapsprogrammet NA	64	66	5 %	63
Restaurang- och livsmedelsprogrammet RL	24	26*	0 %	26
Samhällsvetenskapsprogrammet SA	64	66	8 %	64
Teknikprogrammet	160	160	3 %	159
Vård- och omsorgsprogrammet VO	24	27*	11 %	25

* Denna statistik är från 2 september 2022. Skolan hade då tagit över antagningen och beslutat om att göra överintag inom vissa program.

** 7 elever har antagits efter skolstart.

Ekonomiprogrammet EK - Ekonomi

Enkäten i årskurs 9 i de kommunala grundskolorna, samt i viss mån Dantemässan och Öppet hus, visar att det finns ett stort intresse för ekonomiprogrammet. En omvärldsbevakning visar att programmet erbjuds på många skolor i nordostklustret och att flera skolor har utökat sina platser till läsåret 2022/23.

Åva gymnasium har inför läsåret 2022/23 fullföljt den utökning av påbörjades 2020/21, och tagit in två klasser istället för en. Därtill gjordes ett mindre överintag. Slutantagningen visar att dessa bedömningar var rimliga då antagningsgränsen ligger kvar på 260 poäng och antalet reserver har ökat, trots att flera av de antagna eleverna sökt till programmet på en annan skola i första hand. Utökningen av programmet har medfört ett ökat rekryteringsbehov och till läsåret 2022/23 har en lärartjänst motsvarande 80 % i ekonomiska ämnen tillsatts.

Skolan kommer inför läsåret 2023/24 se över vilka kurser som ska ingå i programfördjupningen för att stärka profilen och därmed öka attraktionskraften.

El- och energiprogrammet EE

Åva gymnasium gör bedömningen att utbildade elektriker har en god arbetsmarknad och att el-och energiprogrammet på Åva gymnasium attraherar intresserade elever i norrort. Genom arbetsplatsförlagt lärande, APL, har yrkeslärare på programmet en god kontakt med branschen. Programmets popularitet är även tydligt i resten av regionen där det var störst bland yrkesprogrammen 2021.¹ Programmet attraherar nästan uteslutande pojkar.

Antagningssiffrorna till Åva visar på ett stabilt söktryck till programmet. Vid slutantagningen fanns 19 reserver. Inga flickor har antagits till programmet läsåret 2022/23 och skolan uttrycker ett önskemål att få fler flickor att söka till programmet.

International Baccalaureate IB - International Baccalaureate; med antagningsprov

Åva gymnasium ser att programmet lockar färre elever än tidigare år bland elever som går i svensk grundskola. Flertalet elever i åk 1 har internationell skolbakgrund. Skolan upplever därtill att det är fortsatt hög konkurrens från Stockholms stads innerstadsskolor som erbjuder IB då de flesta intresserade elever är bosatta i innerstan, söder- och västerförort.

Det samlade underlaget har lett till att Åva gymnasium har landat i att inga förändringar behöver ske avseende programmet inför att utbudet av program och inriktningar för läsåret 2023/24 fastställs.

Naturvetenskapsprogrammet NA

Naturvetenskapsprogrammet bibehåller sin popularitet och tillhör ett av de mest sökta programmet i regionen 2021.²

Intresset för programmet på Åva gymnasium har ökat inför årets antagning, där antagningsgränsen ligger på 290 poäng jämfört med 277,5 år 2021 och antalet reserver har ökat med 20 elever till 48. Såväl meritvärde som antalet reserver har ökat jämfört med 2021. En förklaring kan vara att en närliggande skola minskat sina platser på programmet. Även på naturvetenskapsprogrammet gjordes ett överintag om två elever inför läsåret 2022/23.

¹ Gymnasiebehovet 2022, Storsthlm.

² Ibid.

Skolan erbjuder två inriktningar: Naturvetenskap samt Naturvetenskap och samhälle. Merparten av eleverna väljer inriktningen Naturvetenskap. Inför läsåret 2023/24 kommer skolan att se över vilka kurser som ska ingå i programfördjupningen för att stärka profilen och därmed öka attraktionskraften.

Restaurang- och livsmedelsprogrammet RL

Under våren uppmärksammade Täby kommuns näringslivschef att de lokala företagarna hade ett stort behov av att anställa personal. I början av april anordnades en branschmessa där företagare fick chansen att möta elever. Vidare har skolan via Erasmus etablerat kontakter i Spanien för att genomföra utlandspraktik för elever. Det ger även medföljande lärare möjlighet att se hur branschen fungerar samt hur utbildningen bedrivs i ett annat land.

Intresset för restaurang- och livsmedelsprogrammet har ökat i år jämfört med föregående år. Antalet reserver har ökat från 8 till 21 och antagningsgränsen har ökat från 187,5 till 215. Skolan anger att möjligheten att praktisera utomlands kan ha påverkat söktrycket.

Samhällsvetenskapsprogrammet SA

Åva gymnasium anger att det är en fortsatt hög konkurrens om eleverna från skolorna i regionen. Samtidigt är programmet mycket populärt och hade flest antal antagna av samtliga program i regionen 2021.³

Programmet har även på Åva gymnasium ett högt söktryck och trots att antagningsgränsen har minskat med tre poäng jämfört med föregående läsår har programmet vid den slutliga antagningen över 100 reserver. Skolan gjorde ett överintag om två elever inför läsåret 2022/23. Inför läsåret 2023/24 kommer skolan att se över vilka kurser som ska ingå i programfördjupningen för att stärka profilen och därmed öka attraktionskraften.

Teknikprogrammet TE

Regionalt har antalet antagna elever till teknikprogrammet ökat med 40 % sedan 2011. Med anledning av den höga efterfrågan både bland elever och arbetsmarknad har Åva inför läsåret 2022/23 utökat teknikprogrammet med 32 platser.

Ett område skolan satsar på är att elever i årskurs 3 ska ha möjlighet att genomföra sitt gymnasiearbete kopplat till ett företag. Målsättningen är att utvidga samarbetet via till exempel studiebesök. Två förstelärare har i uppdrag att stärka skolans samarbete med

³ Gymnasiebehovet 2022, Storsthlm.

näringsliv och högskola för att vidga elevernas perspektiv så att de ser flertalet möjligheter till utbildningsvägar efter gymnasiet.

Ett exempel på hur skolan anpassat programutbudet för att öka attraktionskraften hos flickor är att man har infört två nya profiler, *arkitektur och miljö* samt *design och digital formgivning*. Skolan anger att det varit ett stort intresse för de nya profilerna vid Öppet hus och Dantemässan. Arbetet med att förfina innehåll och kompetensutveckla personal inom ramen för profilerna fortsätter under läsåret 2022/23.

Genom skolans samarbete med stiftelsen Womengineer får flickor i årskurs 2 som går teknik- eller naturvetenskapsprogrammet göra studiebesök på arbetsplatser där kvinnliga civilingenjörer beskriver sin yrkesroll.

Den slutliga antagningen inför läsåret 2022/23 visar att antagningsgränsen för teknikprogrammet har minskat för samtliga inriktningar. Inriktningen design- och produktutveckling har minskat med 12,5 poäng från 277,5 till 265 poäng, dock har det skett en liten ökning av medianvärdet till 302,5. För inriktningen informations- och medieteknik är minskningen 10 poäng från 265 till 255 poäng. För inriktningen teknikvetenskap har antagningsgränsen minskat med 12,5 poäng från 285 till 272,5 poäng medan medianvärdet i stort sett är oförändrat.

Utökningen av platser inom teknikprogrammet kan vara en förklaring till den minskade antagningsgränsen. Intresset för programmet är dock fortsatt stort och antalet reserver är fler än föregående år. Till samtliga inriktningar inom teknikprogrammet är det 40 eller fler reserver, totalt 136 st. Samtidigt är rörligheten låg, 3%.

Andelen flickor på inriktningen design- och produktutveckling är mer än 50 % och det går att konstatera en stadig ökning över de senaste åren. Inom inriktningarna informations- och medieteknik och teknikvetenskap är andelen flickor 11 % respektive 19 %. För inriktningen informations- och medieteknik kommer skolan att se över vilka kurser som ska ingå i programfördjupningen för att stärka profilen och därmed öka attraktionskraften.

Vård- och omsorgsprogrammet VO

Regionalt har intresset för vård- och omsorgsprogrammet ökat mellan 2011-2021, jämte ett fåtal andra yrkesprogram.⁴ 2021 var det 43 % fler antagna jämfört med 2011. Enligt Storsthlm's analys av gymnasiebehovet 2022 kan den överkapacitet av platser

⁴ Gymnasiebehovet 2022, Storsthlm.

som finns inom programmet behövas under kommande år, förutsatt att sökmönstret ser likadant ut.

Enligt Åvas antagningssiffror finns ett minskat intresse för vård- och omsorgsprogrammet. Inför detta läsår finns inga reserver, i jämförelse med förra läsåret då det var 4 reserver och läsåret dessförinnan då det var 7 reserver. Antagningsgränsen ligger på 87,5 poäng jämfört med 200 poäng läsåret 2021/22. Medianvärdet för programmet ligger på 220 poäng.

Särskilda varianter

Musik

I en fördjupad utredning av efterfrågan och kapacitet avseende programutbud på Åva gymnasium⁵ konstaterades att intresset för musikinriktningen på naturvetenskapsprogrammet tydligt har minskat de senaste åren. Därför beslutade gymnasie- och näringslivsnämnden att inriktningen ska upphöra att erbjudas från och med läsår 2022/23. I och med nämndens beslut har skolan istället startat en musikprofil. Till läsåret 2022/23 var det 20 elever som skickade in sin intresseanmälan, varav majoriteten inom ramen för naturvetenskapsprogrammet. I dagsläget är det 7 elever som är antagna. Resterande har antingen haft en annan skola som högrehandsval eller inte kommit in på det sökta programmet på Åva gymnasium.

Kurser på avancerad nivå

Åva gymnasium ska ge en möjlighet för elever på alla program att utmanas. Utbudet av kurser inom programfördjupning och individuellt val utvärderas årligen för att det ska finnas valbara kurser på avancerad nivå på alla högskoleförberedande program.

Genom fokusgruppssamtal med elever i årskurs 3 har man märkt av att det på de högskoleförberedande programmen finns en grupp elever som vill växla spår och inte fortsätta med utbildningar som är näraliggande deras gymnasieprogram. Det behöver därför finnas möjlighet att inom det individuella valet läsa kurser som hör hemma på andra program. Eleverna på yrkesprogrammen får i hög grad erbjudanden om arbete inom branschen efter examen, samtidigt finns det också ett fåtal elever som uttrycker att de inte vill fortsätta inom yrket de utbildat sig för. Att ha läst de kurser som ger högskolebehörighet ser en stor andel som viktigt för att i framtiden kunna studera vidare.

Med anledning av detta har Åva arbetat med att bredda kursutbudet inom såväl de högskoleförberedande programmen som yrkesprogrammen. Exempelvis har skolans

⁵ GNN 2020/200-62, 2021-04-16.

studievägledare funnit att det finns ett intresse för ekonomiämnet inom andra program än ekonomiprogrammet. Åva har därför gett elever inom samtliga program möjlighet att läsa en grundkurs i företagsekonomi.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer skolan att de aktiviteter som har genomförts enligt *Årlig aktivitetsplan avseende Åva gymnasiums programutbud* på ett tydligt sätt bidrar till en nulägeskunskap om vilka program och inriktningar som i dagsläget och inom en snar framtid efterfrågas av kommande årskullar av gymnasieelever och arbetsmarknadens behov. Samlat ger aktiviteterna ett bra underlag för att kunna planera och dimensionera verksamheten framåt.

Den information som skolan får genom de olika aktiviteterna i planen visar, tillsammans med antagningsstatistiken inför innevarande läsår, att Åva erbjuder program och inriktningar som eleverna är intresserade av att söka och att eleverna sedan är attraktiva för arbetsgivare. Elevernas intresse kan vara föränderligt, men skolan bedömer att de då fångar upp sådana strömningar genom den analys som görs löpande under året.

I Täby kommun är det en relativt stor andel av eleverna som söker högskoleförberedande program. Detta mönster syns även nationellt då det funnits ett minskat intresse för yrkesprogrammen sedan införandet av den nya gymnasieskolan 2011. Vidare är intresset för yrkesprogram i Stockholmsregionen generellt sett lägre jämfört med riket. I Storsthlm analys över gymnasiebehovet 2022 har man dock sett ett ökat intresse för ett fåtal yrkesprogram, däribland vård- och omsorgsprogrammet. Enligt Storsthlm kan den överkapacitet som finns i dagsläget inom programmet behövas under kommande år, förutsatt att sökmönstret ser likadant ut.

El-och energiprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet och teknikprogrammet har ett stabilt söktryck. Skolans olika satsningar har bidragit till att andelen flickor på teknikprogrammet har ökat. Arbetet fortsätter under läsåret 2022/23 för att öka andelen flickor inom samtliga inriktningar.

Ekonomi-, samhälls- och naturvetenskapsprogrammet har samtliga ett högt söktryck bland elever men har samtidigt stor konkurrens i regionen. Inför läsåret 2023/24 kommer skolan därför att se över kursutbudet inom programfördjupningarna för att öka attraktionskraften.

Från och med höstterminen 2023 kommer yrkesprogrammen att omfatta 2700-2800 poäng för att erbjuda alla elever högskolebehörighet inom ramen för

programstrukturen. Skolan inväntar att Skolverket ska publicera den nya programstrukturen så att anpassningar kan genomföras utifrån det nya regelverket.

Bilaga

- Årlig aktivitetsplan avseende Åva gymnasiums programutbud, daterad den 2 oktober 2019